

ISO 9001
Sistem menadžmenta
kvalitetom

4. KONTEKST ORGANIZACIJE

1. Razumevanje organizacije i njenog konteksta
2. Razumevanje potreba i očkivanja zainteresovanih strana
3. Utvrđivanje predmeta i područja primene sistema menadžmenta kvalitetom
4. Sistem menadžmenta kvalitetomi njegovi procesi

5. KVALITET I ODGOVORNOST RUKOVODSTVA

1. Obaveze i delovanje rukovodstva
2. Usresređenost na korisnika
3. Politika
4. Organizacione uloge, odgovornosti i ovlašćenja

1. Obaveze i delovanje rukovodstva

- Da razumeju zahteve korisnika i da ih kroz komunikaciju objasne zaposlenima,
- Da objašnjavaju strategiju zadovoljenja zahteva korisnika,
- Da imaju stil upravljanja koji priznaje pojedinačni i grupni doprinos,
- Da saslušaju saradnike i odlučno deluju,
- Da daju saradnicima određena prava odlučivanja,
- Da određuju ostvarljive planove i politiku i utvrđuju merljive ciljeve,
- Da sprovode preispitivanje sistema kvaliteta,
- Da obezbede resurse (u širem smislu),
- Promovišu:
  - procesni prilaz
  - poboljšavanja
  - prilaz zasnovan na rizicima i prilikama

2. Usresređenost na korisnika

To znači ne samo ispunjavanje zaheva korisnika, nego koncentracija na obezbeđenje vernosti korisnika i to kroz:

- marketinške planove,
- ocenu zadovoljenja korisnika u pravilnim vremenskim intervalima i sprovođenju mera na osnovu ocena,
- sprovođenje izmena procesa na osnovu rezultat reagovanja korisnika,
- težnju ka povećanju zadovoljenja korisnika.

3. Politika

Rukovodstvo mora da:

- uspostavi,
- primenjuje i
- održava.

Politiku kvaliteta koja:

- odgovara svrsi i kontekstu organizacije i podržava stratešku orijentaciju organizacije,
- obezbeđuje okvir za ciljeve kvaliteta, uključuje posvećenost zadovoljenju primenljivih zahteva i stalnom poboljšavanju QMS-a.

Politika kvaliteta mora da bude dostupna i održavana kao dokumentovana informacija, saopštena, objašnjena i primenjena unutar organizacije kao i dostupna zainteresovanim stranama.

4. Organizacione uloge, odgovornosti i ovlašćenja

- Odgovornosti i ovlašćenja za relevantne uloge u QMS-u moraju biti:
  - Dodeljene,
  - saopštene i
  - objašnjene u organizaciji.
- Rukovodstvo mora da dodeli odgovornost i ovlašćenja za obezbeđenje:
  - da je QMS usaglašen sa zahtevima standarda,
  - da izlazni elementi procesa odgovaraju zahtevima internih i/ili eksternih korisnika,
  - izveštavanje, naročito najvišeg rukovodstva, o performansama QMS-a i o prilikama za poboljšavanje,
  - da se u celoj organizaciji promoviše usresređenost na korisnika i
  - da se održava integritet QMS-a kada se sprovode promene

Ugovor o radu
Dokumentacija QMS-a
Pravilnik o organizaciji i
sistematizaciji

6. KVALITET I PLANIRANJE

1. Mere koje se odnose na rizike i prilike
2. Ciljevi kvaliteta i planiranje njihovog ostvarivanja
3. Planiranje izmena

1. Mere koje se odnose na rizike i prilike

- Menadžment treba da se opredeli za metodu procene rizika (ISO 31000).
- Procenom rizika treba da se obuhvati QMS i njegovi procesi uz uvažavanje i razumevanje organizacije i njenog konteksta i potreba i očekivanja.
- Treba da se definišu i sprovode mere da se rizici dovedu na prihvatljiv nivo i da se vrednuje efektivnost tih mera.

Predstavljaju uglavnom
preventivne mere

2. Ciljevi kvaliteta i planiranje njihovog ostvarivanja

- Rukovodstvo mora da uspostavi ciljeve za sve identifikovane procese.
- Ciljevi moraju biti merljivi, realni, specifični (određeni), dostižni, vremenski ograničeni.
- Ciljevi moraju biti saglasni sa politikom kvaliteta, da uzimaju u obzir primenljive zahteve i u funkciji povećanja zadovoljstva korisnika.
- Pri planiranju ostvarenja ciljeva treba da se definišu:
  - šta će da se uradi,
  - koji će resursi biti potrebni.
  - ko će biti odgovoran,
  - kada će to biti završeno i
  - kako će se vrednovati rezultati
- O ciljevima kvaliteta moramo održavati dokumentovane informacije.

Uspešan muškarac i
uspešna žena

3. Planiranje izmena

- Izmene sprovoditi na planiran i kontrolisan način, što podrazumeva razmatranje:
  - Svrhe izmena i njihovih potencijalnih posledica,
  - Integriteta QMS-a
  - Raspoloživosti resursa i
  - Raspodele i/ili preraspodele odgovornosti i ovlašćenja

7. KVALITET I PODRŠKA

1. Resursi
2. Kompetetnost
3. Svest
4. Komuniciranje
5. Dokumentovanje informacije

1. Resursi

- Organizacija mora da se obezbedi resurse za:
  - uspostavljanje,
  - primenu,
  - održavanje i
  - stalno poboljšanje QMS-a
- Organizacija mora da obezbedi neophodno osoblje za:
  - efektivnu primenu QMS-a i
  - realizaciju operativnih aktivnosti i upravljanje njima
- Organizacija mora da utvrdi, obezbedi i održava infrastrukturu (zgrade, instalacije, opremu, uključujući hardver i softver, transportne resurse, informacione i komunikacione tehnologije itd.) koja je potrebna za realizaciju operativnih aktivnosti.
- Organizacija mora da identifikuje i upravlja:
  - humanim faktorima (bezbednost na radu, zaštitna oprema...)
  - Fizičkim faktorima radne sredine (torplota, buka, osvetljenje, higijena, vlaga, čistoća, vibracije, zagađenost, strujanje vazduha)

- Mora se tačno definisati šta se proverava i kojom opremom se to čini.
- Mernom, ispitnom i kontrolnom opremom treba upravljati a to znači:
  - treba da se označi,
  - evidentira se,
  - periodično se pregleda i
  - štiti od oštećenja.
  - Mora se voditi računa o uslovima okoline u kojima se vrši merenje, ispitivanje i kontrolisanje.
  - Organizacija mora da utvrdi, održava i učini dostupnim znanja koja su potrebna za realizaciju operativnih aktivnosti i ostvarivanje usaglašenosti proizvoda i usluga.
  - Organizacija, kao posledicu promena, mora da obezbedi uslove za sticanje dodatnih znanja (iz internih i eksternih izvora) kao i obnavljanje prethodno stečenih znanja.

2. Kompetetnost

- Sposobnost primene znanja i veština.
- Organizacija mora da:
  - utvrdi neophodnu kompetentnost osoblja,
  - obezbedi kompetentnost na osnovu obrazovanja, obuke ili iskustva
  - preduzme sve mere za sticanje neophodne kompetetnosti i vrednuje efektivnost tih mera i
  - čuva dokumentovane informacije kao dokaz o kompetetnosti.
- Kompetetnost (osposobljenost)

VISOKA

Bez nadzora mogu uspešno obaviti sve aktivnosti procesa

SREDNJA

Uz nizak nivo kontrolisanja mogu obaviti sve aktivnosti procesa

NISKA

Uče aktivnosti, odnosno uz visok nivo kontrolisanja mogu obaviti određene zadatke

- Kompetentnost se ostvaruje kombinacijom sledećih elemenata:

- obrazovanja,

- Obuke,

- Spretnosti (urođena ili stečena)

- Iskustva (stiče se vremenom)

- Obuka se odnosi na sve zaposlene

Viši menadžment – razumevanje sopstvene uloge

Srednji menadžment – razumevanje sopstvenih procesa

Izvršioци – specifična obuka za određene (konkretne) aktivnosti

3. Svest

- Organizacija treba da obezbedi da zaposleni imaju svest o:
  - politici kvaliteta,
  - relevantnim ciljevima kvaliteta,
  - svom doprinosu efektivnosti qms i koristi od poboljšanih performansi i
  - posledicama neusaglašenosti sa zahtevima QMS-a.

4. Komuniciranje

- Komunikacija između različitih nivoa i funkcija (putem brifinga, sastanaka, preko oglasne table ili pisanih informacija i korišćenjem audio – vizuelnih i elektronskih medija) treba da bude resurs za poboljšavanje i učešće zaposlenih u ostvarivanju ciljeva kvaliteta.
- Organizacija mora da utvrdi potrebe za internim i eksternim komuniciranjem, uzimajući u obzir:
  - o čemu će se komunicirati,
  - kada će se komunicirati,
  - sa kim će se komunicirati,
  - kako će se komunicirati,
  - ko će komunicirati.

9. Kvalitet i vrednovanje performansi

1. Praćenje, merenje, analiza i vrednovanje
2. Interna provera
3. Preispitivanje od strane rukovodstva

1. Praćenje, merenje, analiza i vrednovanje

- ☞ ORGANIZACIJA MORA DA UTVRDI:
  - ŠTA TREBA DA SE PRATI I MERI,
  - METODE PRAĆENJA, MERENJA, ANALIZE I VREDNOVANJA,
  - KADA SE PRAĆENJE I MERENJE MORA SPROVODITI I

- KADA ĆE SE REZULTATI ANALIZIRATI I VREDNOVATI.

- ☞ ORGANIZACIJA MORA DA VREDNUJE PERFORMANSE I EFEKTIVNOST SISTEMA MENADŽMENTA KVALITETOM.

- ☞ ORGANIZACIJA MORA DA ČUVA DOKUMENTOVANE INFORMACIJE KAO DOKAZ DA SU NABROJANE AKTIVNOSTI SPROVEDENE.

ZADOVOLJENJE OVOG ZAHTEVA STANDARDA OBEZBEĐUJE EFEKTIVNA I EFIKASNA MERENJA, PRIKUPLJANJE PODATAKA I VALIDACIJU PODATAKA ZA POBOLJŠAVANJE.

2. Interna provera

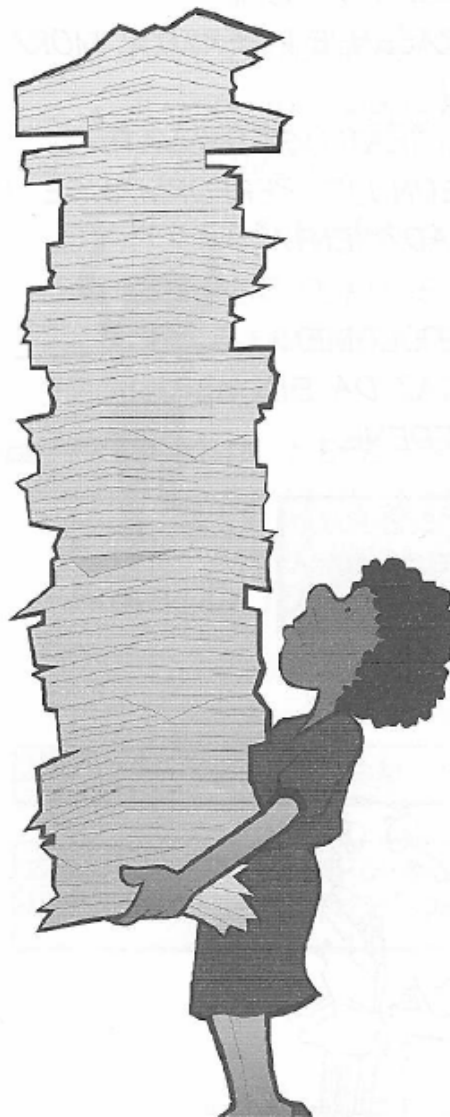

☞ ORGANIZACIJA MORA DA SPROVODI INTERNE PROVERE U PLANIRANIM INTERVALIMA RADI OBEZBEĐENJA INFORMACIJA O TOME DA LI JE QMS:

A) USAGLAŠEN SA:

- SOPSTVENIM ZAHTEVIMA,
  - ZAHTEVIMA STANDARDA I
- B) EFEKTIVNO PRIMENJEN I ODRŽAVAN.

☞ O PRIMENI PROGRAMA PROVERE I REZULTATIMA PROVERE MORAJU SE ČUVATI DOKUMENTOVANE INFORMACIJE.

ZADOVOLJENJE OVOG ZAHTEVA STANDARDA PRUŽA INFORMACIJE O EFEKTIVNOSTI I EFIKASNOSTI QMS-a I MOGUĆNOSTIMA ZA POBOLJŠAVANJE PERFORMANSI.

3. Preispitivanje od strane rukovodstva

☞ PLANIRANO PREISPITIVANJE TREBA DA UZME U OBZIR:

- STATUS MERA IZ PRETHODNIH PREISPITIVANJA,
- PROMENE U EKSTERNIM I INTERNIM PITANJIMA RELEVANTNIM ZA SISTEM MENADŽMENTA KVALITETOM,

- INFORMACIJE O PERFORMANSAMA I EFEKTIVNOSTI QMS-A, UKLJUČUJUĆI RELEVANTNE TRENDOVE UČINKA,
- ADEKVATNOST RESURSA,
- EFEKTIVNOST MERA PREDUZETIH DA BI SE ADRESIRALI RIZICI I MOGUĆNOSTI ZA STALNO POBOLJŠAVANJE I
- MOGUĆNOSTI ZA POBOLJŠAVANJE.

ZADOVOLJENJE OVOG ZAHTEVA STANDARDA UKLJUČUJE NAJVIŠE RUKOVODSTVO U POBOLJŠAVANJE SISTEMA MENADŽMENTA KVALITETOM. PREISPITIVANJEM SE OCENJUJE DA LI SU OSTVARENI PLANOVI I UKAZUJE NA ODGOVARAJUĆE MERE ZA POBOLJŠAVANJE.

ČOVEK KOJI NAPRAVI GREŠKU I NE ISPRAVI JE, PRAVI DRUGU GREŠKU.

Konfučije

KVALITET SE PAMTI DUGO, POŠTO SE CENA ZABORAVI.

Gucci Family

PRIPREMA ZA BUDUĆNOST PODRAZUMEVA DA ZAPOSLENI NIKAD NE PRESTANU DA UČE.

E. Deming

👉 IZLAZNI ELEMENTI PREISPITIVANJA TREBA DA OBUHVATE ODLUKE I MERE U VEZI SA:

- MOGUĆNOSTIMA ZA POBOLJŠAVANJA,
- POTREBAMA ZA PROMENAMA U QMS-U I
- POTREBNIM RESURSIMA.

👉 O REZULTATIMA PREISPITIVANJA MORAJU SE ČUVATI DOKUMENTOVANE INFORMACIJE.

NE POSTOJI NAČIN DA LJUDI ZAVOLE PROMENE.
VI SAMO MOŽETE DA IM UBLAŽITE STRAH.

Henry Longfellow

PROBLEM SA ISTRAŽIVANJIMA JE ŠTO SE OSVRĆU
NA ONO ŠTO JE PROŠLO - A NE NA SUTRA! TO JE KAO
DA VOZITE GLEDAJUĆI U RETROVIZORI

Bernard Loomis

10. Kvalitet i poboljšavanje

1. Opšti zahtevi
2. Neusaglašenosti i korektivne mere
3. Stalno poboljšavanje

1. Opšti zahtevi

☞ ORGANIZACIJA MORA DA UTVRĐUJE I ODABERE PRILIKE ZA POBOLJŠAVANJA PRIMENJUJUĆI MERE ZA:

- ISPUNJENJE ZAHTEVA I
- POVEĆANJE ZADOVOLJSTVA KORISNIKA.

☞ POBOLJŠAVNIMA OBUHVATITI:

- PROIZYODE I USLUGE U CILJU ZADOVOLJAVANJA ZAHTEVA, SADAŠNJIH I BUDUĆIH,
- KORIGOVANJE, SPREČAVANJE I SMANJENJE NEŽELJENIH EFEKATA I
- POBOLJŠAVANJE PERFORMANSI I EFEKTIVNOSTI QMS-A.

JEDINI KOJI SE ZAISTA VESELE PROMENAMA SU BEBE
- KADA IM PROMENITE PELENE!

Mark Twain

ZADOVOLJENJEM OVOG ZAHTEVA STANDARDA POVEĆAVAJU SE EFEKTIVNOST I
EFIKASNOST ORGANIZACIJE.

UKOLIKO U POSLU NEMATE PROBLEMA - VI I NEMATER POSAO!

Malcolm Forbes

2. Neusaglašenosti i korektivne mere

POJAVA NEUSAGLAŠENOSTI ZAHTEVA:

- REAGOVANJE NA NEUSAGLAŠENOST,
- VREDNOVANJE POTREBE ZA MERAMA ZA ELIMINISANJE UZROKA NEUSAGLAŠENOSTI, SA CILJEM DA SE NE PONOVI NA BILO KOM

MESTU,

- SPROVOĐENJE SVIH POTREBNIH MERA,
- PREISPITIVANJE EFEKTIVNOSTI SVIH PREDUZETIH KOREKTIVNIH MERA,
- AŽURIRANJE RIZIKA I PRILIKA DEFINISANIH U FAZI PLANIRANJA I
- SPROVOĐENJE IZMENA U QMS, AKO JE NEOPHODNO.

ORGANIZACIJA JE U OBAVEZI DA ČUVA DOKUMENTOVANE INFORMACIJE O NEUSAGLAŠENOSTIMA, PREDUZETIM MERAMA I REZULTATIMA SVAKE KOREKTIVNE MERE.

3. Stalno poboljšavanje

➡ ORGANIZACIJA MORA DA POBOLJŠAVA PRIKLADNOST, ADEKVATNOST I EFEKTIVNOST QMS-a NA OSNOVU REZULTATA DOBIJENIH VREDNOVANJEM PERFORMANSI.

➡ ORGANIZACIJA MORA DA RAZMATRA REZULTATE ANALIZE I VREDNOVANJA, IZLAZNE ELEMENTE IZ PREISPITIVANJA OD STRANE RUKOVODSTVA, DA UTVRDI DA LI POSTOJE POTREBE ILI MOGUĆNOSTI ZA POBOLJŠANJE.

ZADOVOLJENJEM OVOG ZAHTEVA STANDARDA POVEĆAVAJU SE EFEKTIVNOSTI I EFIKASNOST ORGANIZACIJE. ORGANIZACIJA SE USREDSREĐUJE NA POBOLJŠAVANJE ZASNOVANO NA TRENDOVIMA.

4. SISTEM MENADŽMENTA KVALITETOM

URADITE

7. PODRŠKA

- .1 RESURSI
- .2 KOMPETENTNOST
- .3 SVEST
- .4 KOMUNICIRANJE
- .5 DOKUMENTOVANE INFORMACIJE

8. REALIZACIJA OPERATIVNIH AKTIVNOSTI

- .1 PLANIRANJE
- .2 ZAHTEVI ZA PROIZVODE I USLUGE
- .3 PROJEKTOVANJE I RAZVOJ
- .4 UPRAVLJANJE NABAVKOM
- .5 PROIZVODNJA I PRUŽANJE USLUGA
- .6 PUŠTANJE PROIZVODA I USLUGA
- .7 UPRAVLJANJE NEUSAGLAŠENIM IZLAZNIM ELEMENTIMA

PLANIRAJTE

6. PLANIRANJE

- .1 MERE KOJE SE ODNOSE NA RIZIKE I PRILIKE
- .2 CILJEVI KVALITETA I PLANIRANJE NJIHOVOG OSTVARIVANJA
- .3 PLANIRANJE IZMENA

5. LIDERSTVO

- .1 LIDERSTVO I POSVEĆENOST
- .2 POLITIKA
- .3 ORGANIZACIONE ULOGE, ODGOVORNOSTI I OVLAŠĆENJA

PROVERITE

9. VREDNOVANJE PERFORMANSI

- .1 PRAĆENJE, MERE-NJE, ANALIZA I VREDNOVANJE
- .2 INTERNA PROVERA
- .3 PREISPITIVANJE OD STRANE RUKOVODSTVA

10. POBOLJŠAVANJE

- .1 OPŠTI ZAHTEVI
- .2 NEUSAGLAŠENOST I KOREKTIVNA MERA
- .3 STALNO POBOLJŠAVANJE

DELUJTE

ORGANIZACIJA I NJEN KONTEKST (4)

ZAHTEVI KORISNIKA

POTREBE I OČEKIVANJA RELEVANTNIH ZAINTERESOVANIH STRANA (4)

ZADOVOLJSTVO KORISNIKA
PROIZVODI I USLUGE
REZULTATI QMS-a

KORISNICI

KORISNICI

TRŽIŠTE

TRŽIŠTE